

HULPMIDDELENINFO

DAISYLECTUUR

Personen met een leeshandicap kunnen, naast lectuur omgezet in braille, ook gesproken lectuur gebruiken. Tot voor kort werd gesproken lectuur op cassettes opgenomen. Sedert enige tijd zijn andere dragers, gesproken daisy-cd's, beschikbaar die personen met een leeshandicap meer comfort bieden bij het beluisteren van gesproken teksten. DAISY (Digital Accessible Information System) is een op wereldschaal ontwikkelde standaard, die een set regels en definities omvat voor de aanmaak van een digitaal ingesproken en gestructureerd daisyboek. Hierdoor bieden daisy-opnames meer mogelijkheden voor de lezer/luisteraar dan de klassieke cassettes:

- geluidsfragmenten of delen van de tekst kunnen snel gevonden worden (het is niet nodig om de tekst helemaal af te lopen, men kan navigeren);
- de geluidsfragmenten kunnen aangevuld worden met geschreven teksten en afbeeldingen;
- de spreeknelheid kan versneld of vertraagd worden, waarbij de stem goed verstaanbaar blijft;
- er is een hogere en constante geluidskwaliteit (geen bandslijtage);
- cd's en geheugenkaartjes zijn robuuster en slijtvaster dan cassettes.

DAISY BELUISTEREN VANAF EEN CD

Gesproken tekst in daisyformaat kan beluisterd worden met een daisyspeler/recorder, een computer of een voorleesmachine. De cd kan ook overgezet worden naar een geheugenkaartje.

Een daisyspeler is een cd-speler met een aantal typische daisyfuncties om gesproken daisyboeken op een efficiënte manier te beluisteren. De twee meest bekende types daisyspelers zijn de tafelmodellen en de walkmanmodellen.

Met een daisyrecorder kan, naast het beluisteren van een daisy-cd, ook zelf gesproken tekst opgenomen worden.

Cd's kunnen ook beluisterd worden via een computer die beschikt over daisysoftware.

Een voorleesmachine leest gedrukte tekst voor door hem eerst te scannen vanaf papier. Sommige voorleesmachines beschikken over een ingebouwde daisyspeler. Met dergelijke machine kunnen dus zowel gesproken als gedrukte tekst voorgelezen worden.

DAISY BELUISTEREN VANAF EEN GEHEUGENKAARTJE

Sinds midden 2007 zijn er supercompacte daisyspelers (ter grootte van een pakje sigaretten) beschikbaar waarop een daisyboek kan geladen worden. Dit laden kan gebeuren

vanaf een daisy-cd, of je kan het daisyboek downloaden van internet. Voorbeelden van dergelijke compacte daisyspelers zijn de Milestone 311 Daisy en de Victor Reader Stream. Omdat deze daisyspelers zeer compact zijn, zijn ze uiterst geschikt voor onderweg.

Om deze daisyspelers te kunnen gebruiken, moet je over een computer beschikken, omdat je eerst via de computer het daisyboek op een geheugenkaartje moet bewaren, waarna je het geheugenkaartje in de daisyspeler steekt.

Het geheugenkaartje kan je ook in een computer of in een gsm steken. Om het boek vervolgens met de computer of met de gsm te beluisteren, heb je daisysoftware nodig.

DAISY OPNEMEN EN AANMAKEN

Je kan ook zelf gesproken teksten opnemen en er een structuur in aanbrengen die conform is met de daisystandaard. Het resultaat kan dan rechtstreeks op een cd weggeschreven worden.

Totnogtoe is de PlexTalk PTR2 de enige daisyrecorder op de markt.

Je kan ook daisy opnemen en aanmaken met de computer. Hiervoor bestaat een ruime keuze aan daisyproductiesoftware, gaande van gratis freeware tot gesofisticeerde programma's voor productiecentra. Sinds eind vorig jaar biedt ook Microsoft Word de mogelijkheid een tekst te bewaren als gesproken daisybestand. Gebruikerstests hiermee zijn nog aan de gang.

VOORBEELD: DIGIKRANT

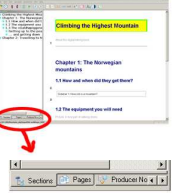

Sinds 2006 zijn productiecentra van gesproken lectuur omgeschakeld van cassettes naar daisy-cd's. Een bekende toepassing in Vlaanderen die gebruik maakt van de daisystructuur, is de DigiKrant. DigiKrant is de elektronische toegankelijke versie van de kranten De

Standaard en Het Nieuwsblad. Meer uitleg over deze DigiKrant is terug te vinden in de Hulpmiddelenflash 'DigiKrant' en op de site van de BrailleKrant.

INFORMATIEBRONNEN

- Infovisie Magazine: juni '05, september '05, september '07, december '07 en maart '08
- Daisyconsortium: www.daisy.org
- DigiKrant: www.braillekrant.be
- Vlibank: www.vlibank.be:
 - 2.2.2.11.5. daisyspeler
 - 2.2.2.11.6. daisyrecorder
 - 2.2.2.11.7. daisy-afspeelsoftware

Een beschrijving van een hulpmiddel of een aanpassing in deze tekst wil niet zeggen dat het hulpmiddel of de aanpassing terugbetaald wordt door het VAPH. Informatie over terugbetaling door het VAPH kunt u vinden op de website van het VAPH: www.vaph.be.

soort	voorbeeldfoto	draagbaarheid	cd-schijf	geheugenkaartje	afspelen	opnemen	weergave van tekst en afbeeldingen	voorlezen van gedrukte tekst	prijlsbereik in €
daisyspeler tafelmodel		+	ja	nee	ja	nee	nee	nee	370 - 405
daisyspeler walkmanmodel		++	ja	nee	ja	nee	nee	nee	280 - 370
compacte daisyspeler met geheugenkaart		+++	nee	ja	ja	nee	nee	nee	350 - 400
voorleesmachine met daisyspeler		---	ja	nee	ja	nee	nee	ja	2900-4200
daisyweergavesoftware voor pc		+	ja*	ja*	ja	nee	ja	nee	0 - 150
daisyweergavesoftware voor gsm		+++	nee	ja	ja	nee	nee	nee	120
daisyrecorder		++	ja	ja	ja	ja	nee	nee	1.000
daisyproductiesoftware voor pc		+	ja*	ja*	nee	ja	ja	nee	0 - 1500

*: afhankelijk van de configuratie van de pc